

Asia: VN/10574/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Pieksämäen kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksen luonnoksesta. Lausunnoilla olevalla esityksellä on merkittäviä vaikutuksia uusiutuvan energian alaan ja Suomen tavoittelemaan talouskasvuun.

Lakia muutettaisiin siten, että kaivostoiminnassa ja konesaleissa (ns. datakeskuksissa) käytettävän sähkön vero siirrettäisiin alemmasta sähköveroluokasta II yleiseen sähköveroluokkaan I, jolloin sähkövero nousisi 0,05 sentistä kilowattitunnilta 2,24 senttiin kilowattitunnilta. Emme kannata esitettyä muutosta, joka lähes 45-kertaistaa konesalien sähköveron nykyisestä.

Hallituksen esityksen luonnoksessa muutoksen vaikutus uusiutuvan energian investointeihin on arvioitu virheellisesti. Suuret sähkökuluttajat solmivat tyypillisesti pitkäaikaisia sähkönostosopimuksia (PPA), jotka mahdollistavat uuden sähköntuotannon rakentamisen. Uutta sähköntuotantoa ei tyypillisesti rakenneta pelkästään pohjoismaisen sähkömarkkinan spot-hinnan varaan, vaan merkittävälle osalle sähköstä on oltava pitkäaikainen ostaja.

Suurina sähkökuluttajina datakeskusten sijoittumisella ja kulutusprofiililla on merkitystä sähköjärjestelmän kannalta. Hallituksen esitys olettaa datakeskusten sähkönkulutuksen olevan varsin joustamatonta. Sähkön hinnanvaihtelu kuitenkin ohjaa luonnostaan myös datakeskusten kulutusta joustavaksi. Kaiken sähkönkulutuksen joustavuuden kannusteita on tärkeää kehittää ja vahvistaa.

Siirtoverkkoihin kohdistuvan paineen ja kustannusten vuoksi sähköntuotanto ja -kulutus kannattaa sijoittaa mahdollisimman lähelle. Tässä suhteessa viime kuukausien uutiset keskiseen ja

pohjoiseen Suomeen suunnitelluista datakeskuksista ovat erityisen tervetulleita. Valmisteilla oleva sähkömarkkinalain uudistus mahdollistaa myös erillisen linjan voimalaitoksesta suoraan datakeskukseen.

Yli 5 megawatin (MW) konesalin siirron alempaan veroluokkaan vuonna 2014 oli tarkoitus nimenomaan houkutella konesaleja Suomeen. Konesaleilta vaadittua tehorajaa laskettiin vuonna 2022, jolloin teholtaan vähintään 0,5 MW konesalit kuuluivat veroluokkaan II. On nurinkurista, että viimein kuin näitä investointeja on alettu mittavasti suunnitella Suomeen, verohuojennuksesta aiotaan luopua.

Datakeskukset ovat aivan keskeisiä teollisuuden kehityksessä ja puhtaassa siirtymässä. Uutisointi nyt lausunnoilla olevasta veromuutoksesta on jo johtanut siihen, että aiottuja datakeskusinvestointeja on peruutettu. Suomella ei ole varaa tässä taloudellisessa tilanteessa käännättää näitä investointeja Suomesta harkitsemattomilla veromuutoksilla. Potentiaalisten investointien käännyttäminen Suomesta tuntuu nurinkuriselta tilanteessa, jossa Suomen kansantalous ei ole kasvanut vuosiin.

Pidämme tärkeänä, että hallituksen esityksen vaikutukset selvitetään perusteellisesti ja vaihtoehdot sekä ajoitus punnitaan huolella ennen kuin näin merkittävän muutoksen kanssa edetään. Yllättävällä suunnanmuutoksella on vaikutusta mielikuvaan Suomen investointiympäristön ennakoitavuudesta paljon datakeskusektoria laajemmin.

Vesterinen Markus
Pieksämäen kaupunki - Elinkeinojohtaja